

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

СТОРІНКИ ВОЄННОЇ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Збірник наукових статей
Заснований у 1997 р.

Випуск 14

Київ 2011

УДК 355.48 (430:47)

ББК 63.3 (0)62

С 82

Сторінки воєнної історії України: Зб. наук. статей / Відп. ред. О.Є. Лисенко. — К.: Інститут історії України НАН України, 2011. — Вип. 14. — 228 с.

Збірник затверджено до друку Вченою радою Інституту історії України НАН України. Протокол № 10 від 29 листопада 2011 р.

Основний масив статей збірника присвячено інтерпретації джерельної бази історії повсякденності періоду Другої світової війни. В інших наукових розвідках висвітлюються бойові дії на фронтах війни, особливості окупаційного режиму на території України, історія радянського Опору й українського самостійницького руху та інші проблеми. Видання розраховане на істориків, архівних та музейних працівників, викладачів, аспірантів і студентів гуманітарних вузів.

Редакційна колегія: *В.А. Смолій*, д.і.н., професор, академік НАН України (голова редколегії), Інститут історії України НАНУ, *Т.В. Заболотна*, к.і.н., науковий співробітник (секретар редколегії), Інститут історії України НАНУ.

Члени редколегії: *О.Є. Лисенко*, д.і.н., професор (відповідальний редактор), Інститут історії України НАНУ; *С.В. Віднянський*, д.і.н., професор, Інститут історії України НАНУ; *О.І. Гуржій*, д.і.н., професор, Інститут історії України НАНУ; *О.П. Реснит*, д.і.н., професор, член-кореспондент НАН України, Інститут історії України НАНУ; *О.С. Рубльов*, д.і.н., професор, Інститут історії України НАНУ, *О.А. Удод*, д.і.н., професор, Інститут історії України НАНУ

Рецензенти: д.і.н., проф. Горбик В.О.
д.і.н., проф. Кульчицький С.В.

Матеріали подані в авторській редакції. Автори вміщених статей висловлюють свою власну думку, що не обов'язково збігається з позицією редколегії, і несуть відповідальність за достовірність наведених фактів та відомостей.

Збірник наукових праць зареєстровано ВАК України як фахове видання зі спеціальності «Історичні науки» (Постанова Президії ВАК України від 10 лютого 2010 р., № 1-05/1 // Бюлетень ВАК України. — 2010. — № 1).

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації КВ № 6930 від 04.02.2003 р., видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України.

© Інститут історії України НАН України, 2011
© Автори статей, 2011

Pages of military history of Ukraine: collection of scientific articles / Managing editor O.Y. Lysenko. — K.: Institute of History of Ukraine of the NAS of Ukraine, 2011. — Vol. 14. — 228 p.

Approved for publication by the Academic Board of the Institute of History of Ukraine of the NAS of Ukraine, the protocol № 10 of November 29, 2011.

The main part of the collection of articles is devoted to the interpretation of the source base of history of everyday life during World War II. Other scientific researches highlight the fighting on the fronts of the war, features of the occupation regime in Ukraine, the history of Soviet resistance, Ukrainian independence movement and other problems. Edition would be interesting for historians, archival and museum workers, teachers, graduate students and students of universities with humanitarian profile.

Editorial board: *V.A. Smoliy*, Doctor of historical sciences, Professor, Academician of NAS of Ukraine (Editor-in-chief), Institute of history of Ukraine of NAS of Ukraine, **T.V. Zabolotna**, Candidate of historical sciences, Research worker (secretary of editorial board), Institute of history of Ukraine of NAS of Ukraine.

Members of Editorial board: *O.E. Lysenko*, Doctor of historical sciences, Professor, (managing editor), Institute of history of Ukraine of NAS of Ukraine; *S.V. Vidnyanskyi*, Doctor of historical sciences, Professor, Institute of history of Ukraine of the NAS of Ukraine; *O.I. Gurzhiy*, Doctor of historical sciences, Professor, Institute of history of Ukraine of the NAS of Ukraine; *O.P. Reent*, Doctor of historical sciences, Professor, Corresponding Member of NAS of Ukraine; *O.S. Rubliov*, Doctor of historical sciences, Professor, Institute of history of Ukraine of NAS of Ukraine; *O.A. Udod*, Doctor of historical sciences, Professor, Institute of history of Ukraine of NAS of Ukraine.

Reviewers: *V.O. Gorbyk*, Doctor of historical sciences, Professor;
S.V. Kulchytskyj, Doctor of historical sciences, Professor.

Materials are given in an author's release. The authors of the contained articles express their own opinion, which not necessarily coincides with position of editorial board, and carry responsibility for authenticity of presented facts and information.

Scientific Papers registered by Higher Attestation Commission of Ukraine as a special edition in the field of «Historical Sciences». — (Higher Attestation Commission of Ukraine Presidium decision of February 10, 2010, № 1-05/1 // Bulletin of HAS of Ukraine. — 2010. — № 1).

Certificate of registration of printed media KV series № 6930 of 04.02.2003, issued by State Committee of information politics, television and radio.

© Authors, 2011

© Institute of History of Ukraine, 2011

ЗМІСТ

Методологія, історіографія та джерелознавство

<i>Тамара Вронська.</i> Звіти військової прокуратури як джерело вивчення фронтового повсякдення (1941–1943 рр.)	8
<i>Тетяна Заболотна.</i> Джерела вивчення повсякденного життя міської інтелігенції в роки нацистської окупації (на прикладі Києва)	23
<i>Тетяна Пастушенко.</i> Дослідження проблеми радянських військовополонених у Другій світовій війні: погляд через призму історії повсякдення	37
<i>Інна Поїздник.</i> Перші дні «радянського життя» у спогадах греко-католицького та римо-католицького духовенства Східної Галичини	46
<i>Микола Слободянюк.</i> Тематика дисертаційних досліджень з історії руху Опору в Україні 1949–2009 рр.	56

Бойові дії на фронтах Другої світової війни

<i>Валерій Грицюк.</i> Операції з оточення угруповань німецьких військ на Україні	65
---	----

Історія радянського руху Опору в Україні

<i>Іван Капась.</i> Партизанське з'єднання № 8 імені Василя Чапаєва: невідомі аспекти організаційного становлення та розформування	81
<i>Володимир Поляков.</i> Українці в партизанском движеннии Крыма	100

З історії ОУН та УПА

<i>Дмитро Веденєєв, Олександр Лисенко.</i> Проблема оцінки діяльності ОУН та УПА: поле конфронтації або сфера порозуміння?	109
<i>Іван Патрляк, Олександр Пагіря.</i> Спроби українського націоналістичного підпілля нав'язати контакти із сербським і литовським антикомуністичними рухами (1943–1950 рр.)	127
<i>Jerzy Grzybowski.</i> Białoruski ruch narodowy wobec ukraińskich dążeń niepodległościowych w latach 1939–1956	151

Нацистський окупаційний режим

<i>Ірина Азарх.</i> Спогади про село, якого нині немає на карті	168
<i>Володимир Гінда, Іван Дерейко.</i> Корупція в Райхскомісаріаті «Україна»: маловивчена сторінка окупаційної дійсності	175
<i>Марина Дубик.</i> Реалізація стратегій виживання в місцях ув'язнення на окупованій території України у 1941–1944 рр. (на матеріалах листування громадян з УНФ «Взаєморозуміння і примирення»)	187

<i>Теофіл Рендюк</i> . Румунська окупація території України у 1941–1944 роках (за новітніми румунськими джерелами)	193
---	-----

Післяокупаційний період

<i>Світлана Гуркіна</i> . Архімандрит Климентій Шептицький: маловивчені сторінки життя 1944–1947 рр.	203
<i>Валентина Шайкан</i> , <i>Валерій Шайкан</i> . Засоби відновлення панівного становища більшовицької ідеології у процесі визволення України від гітлерівських загарбників	216

TABLE OF CONTENT

Methodology, historiography and source studies

<i>Tamara Vronska</i> . Reports of the military prosecutor's office as a source for studying the everyday life on the front (1941–1943)	8
<i>Tetiana Zabolotna</i> . Sources for studying the everyday life of urban intellectuals during the Nazi occupation (on the example of Kyiv)	23
<i>Tetiana Pastushenko</i> . Research problems of Soviet POWs in World War II: a view through the prism of the history of everyday life	37
<i>Inna Poyizdnyk</i> . The first days of «Soviet life» in the memoirs of Greek-Catholic and Rome-Catholic clergy of Eastern Galicia	46
<i>Mykola Slobodianiuk</i> . The topics of dissertation researches of the history of the Resistance movement in Ukraine, 1949–2009	56

The fighting on the fronts of World War II

<i>Valeriy Grytsiuk</i> . Operations on encirclement of the groupings of German troops in Ukraine	65
---	----

The history of Soviet resistance in Ukraine

<i>Ivan Kapas</i> . Partisan unit № 8 named after V. Chapayev: unknown aspects of organizational formation and dissolution	81
<i>Volodymyr Polyakov</i> . Ukrainians in partisan movement of Crimea	100

From the history of OUN and UPA

<i>Dmytro Vedeneyev, Oleksandr Lysenko</i> . Military and political activities of OUN and UPA in the light of international humanitarian law	109
<i>Ivan Patryliak, Oleksandr Pagirya</i> . Attempts of Ukrainian nationalist underground to establish contacts with Serbian and Lithuanian anti-communist movements (1943–1950)	127
<i>Jerzy Grzybowski</i> . Byelorussian national movement and Ukrainian struggle for independence in 1939–1956	151

The Nazi occupation regime

<i>Iryna Azarch</i> . The memories about the village, which is not on the map today . . .	168
<i>Volodymyr Ginda, Ivan Dereiko</i> . The corruption in Reichskommissariat «Ukraine» as a little known aspect of life under occupation	175
<i>Maryna Dubyk</i> . Implementation of the survival strategies in detention places in the occupied territory of Ukraine in 1941–1944 (based on correspondence of citizens with the UNF «Mutual Understanding and Reconciliation»)	187
<i>Teofil Rendiuk</i> . Romanian occupation of Ukrainian territory in 1941–1944 (by the newest Romanian sources)	193

Post-occupational period

<i>Svitlana Gurkina</i> . Archimandrite Clement Sheptytsky: little studied pages of life 1944–1947	203
<i>Valentyna Shaykan</i> , <i>Valeriy Shaykan</i> . The methods of restoration the dominating position of Bolshevik ideology during the liberation of Ukraine from Nazi invaders	216